

ІНФРАСТРУКТУРА ЯКОСТІ В СИСТЕМІ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ. ОДЕСЬКИЙ РЕГІОН

Стандартизація як інструмент конкурентоспроможності бізнесу

Олександр МАЧУЛЬСЬКИЙ
Національний експерт з технічного регулювання
та стандартизації

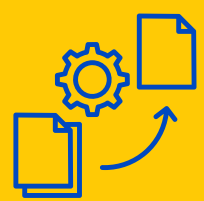
26 квітня 2024

Закон України «Про стандартизацію»

Нормативні документи (стаття 6)

- Національні стандарти та кодекси усталеної практики, прийняті національним органом стандартизації
- Стандарти, кодекси усталеної практики та технічні умови, прийняті підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють стандартизацію

Суб'єкти стандартизації (стаття 8)

- ЦОБВ, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації
- ЦОБВ, що реалізує державну політику у сфері стандартизації
- Національний орган стандартизації
- Технічні комітети стандартизації
- Підприємства, установи та організації, що здійснюють стандартизацію

Права підприємств, установ та організацій, що здійснюють стандартизацію (стаття 16)

- Розробляти та приймати стандарти та ТУ
- Застосовувати прийняті ними стандарти та ТУ
- Брати участь у роботі спеціалізованих міжнародних та регіональних організацій стандартизації
- Створювати та вести фонди НД
- Видавати та розповсюджувати прийняті ними стандарти та ТУ

Відповідно до Закону представники бізнесу є не пасивними спостерігачами, а мають всі можливості безпосередньо впливати на розвиток національної стандартизації

Мета стандартизації

Застосовність, сумісність, взаємозамінність об'єктів стандартизації

Забезпечення раціонального виробництва шляхом застосування визнаних правил, настанов і процедур

Забезпечення охорони життя та здоров'я

Забезпечення прав та інтересів споживачів

Забезпечення безпеки праці

Збереження навколишнього природного середовища і економія всіх видів ресурсів

Усунення технічних бар'єрів у торгівлі та запобігання їх виникненню, підтримка розвитку і міжнародної конкурентоспроможності продукції

Завдання європейської стандартизації

Підвищення якості продукції

Стимулювання розроблення нової
і вдосконаленої продукції

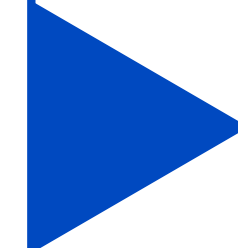
Сприяння вільному переміщенню товарів
і послуг

Зниження відходів

Зниження комерційних витрат, приносячи
вигоду економіці в цілому і споживачам

Результати

Підвищення конкурентоспроможності
підприємств

Підвищення безпеки споживачів

Як стандарти допомагають промисловості

Підтримка інновацій

Обмін кращими практиками, таким чином розробники можуть зосередитись на розробці кращих продуктів

Встановлення цілей діяльності, якості та безпеки

Зменшення ризиків

Зменшення витрат

Збалансування потреб виробника та користувача

Створення ринково-орієнтованих рішень

Урахування всіх інтересів (бізнесу, користувачів, регуляторів, навколишнього середовища)

Сприяння справедливій конкуренції та уникнення незбалансованої концентрації економічної сили

Зменшення вартості розробки, виробництва та оформлення

Збільшення кількості постачальників

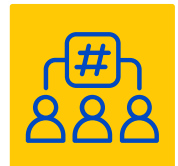
Переваги від використання стандартів та участі у процесах стандартизації

Економічні

Інформаційні

Соціальні

Екологічні

Переваги стандартів для бізнесу

Переваги стандартів для суспільства

Виходи на ринки

Зменшені технічні бар'єри для торгівлі

Глобальна доступність

Довіра до продуктів

Підвищення продажів

Покращена якість та безпека

Підвищення продуктивності

Обмін кращими практиками

Рамкові інновації та зменшення витрат

Економічне зростання

Покращена якість/баланс витрат

Участь України у міжнародній та європейській стандартизації

Міжнародна
організація
зі стандартизації

Міжнародна
електротехнічна
комісія

Повноправне членство

Європейський
комітет зі
стандартизації

Європейський комітет
стандартизації в галузі
електротехніки

Афілійоване членство

Європейський інститут телекомунікаційних
стандартів

Участь національних ТК в міжнародній стандартизації

85 національних ТК працює у 326 технічних підрозділах ISO у статусі Р- та О- члена

29 національних ТК працює у 122 технічних підрозділах IEC/TC/SCs у статусі Р- та О- члена

36 національних ТК долучились до співпраці з технічними комітетами CEN та CENELEC (42 українських експертів працюють як спостерігачі у 83 структурних підрозділах CEN та CENELEC)

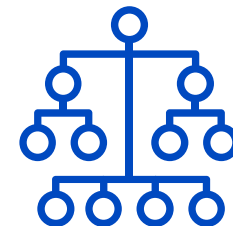
Технічні комітети стандартизації

ТК є основним інструментом розроблення стандартів

Основні критерії створення ТК:

Суспільна потреба
щодо виконання робіт
з національної
стандартизації у
визначеній сфері
діяльності

Наявність організації,
спроможної організаційно,
технічно і фінансово
забезпечити діяльність ТК,
здійснювати функції
секретаріату ТК

Відповідність сфери
діяльності та об'єктів
стандартизації ТК сфері
діяльності та об'єктам
стандартизації ТК
міжнародних і регіональних
організацій зі стандартизації

Станом на сьогодні в Україні діє 161 ТК

Правові аспекти діяльності ТК

Діяльність ТК регламентується

Законом України
«Про стандартизацію»

Наказами
ДП «УкрНДНЦ», яке виконує
функції НОС

Комплексом основоположних
стандартів
ДСТУ 1.1.-1.14

Положенням про ТК

ТК не мають статусу юридичної особи

Членство в ТК є добровільним

ТК не можуть мати на меті одержання
прибутку від своєї діяльності

Основоположні національні стандарти

ДСТУ 1.14:2024 Національна стандартизація. Процедури створення, діяльності та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації
— На заміну ДСТУ 1.14:2015

[Наказ ДП «УкрНДНЦ» від 14 березня 2024 р. № 84](#)

ДСТУ 1.2:2024 Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації
— На заміну ДСТУ 1.2:2015

[Наказ ДП «УкрНДНЦ» від 27 лютого 2024 р. № 57](#)

Набудуть чинності з 01 вересня 2024 року

Повноваження ТК

- Участь у роботі відповідних ТК міжнародних і регіональних організацій стандартизації відповідно до положень цих організацій
- Розроблення і погодження проєктів національних НД, кодексів ustalеної практики та змін до них
- Участь у формуванні Програми робіт з національної стандартизації
- Перевірка і перегляд національних НД, розробниками яких вони є
- Погодження і надання пропозицій щодо скасування та відновлення дії національних НД
- Надання роз'яснень щодо положень національних НД, об'єкти стандартизації яких належать до сфери діяльності відповідного ТК

Представництво заінтересованих сторін у складі ТК

ТК формуються з урахуванням принципу представництва всіх заінтересованих сторін.

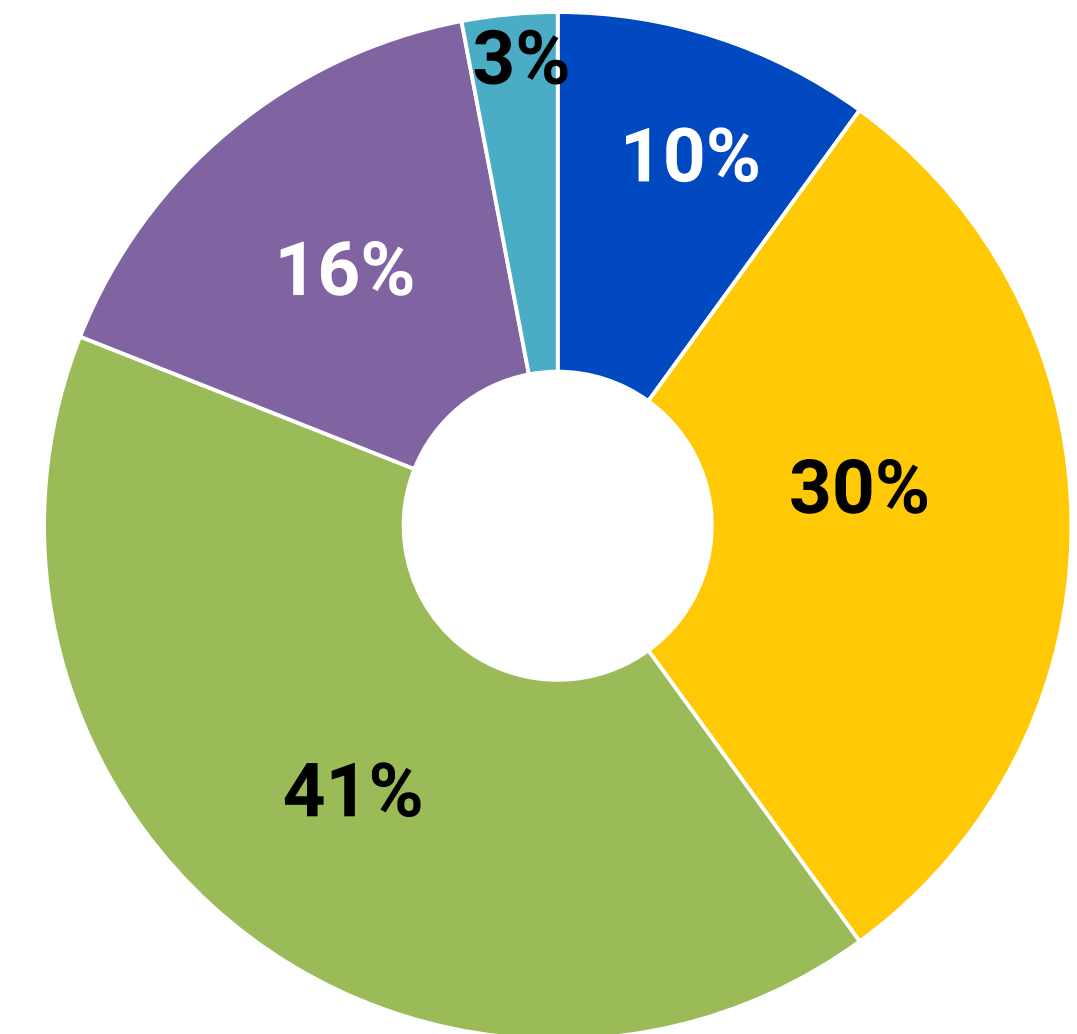
Членство в ТК є відкритим для будь-якої заінтересованої сторони і будь-яка організація або фахівець можуть подати заявку на членство в ньому в якості колективного або індивідуального члена

До роботи у
національних ТК
залучають
уповноважених
представників
п'яти сторін

- 1 Органи виконавчої влади та інших державних органів, органів місцевого самоврядування
- 2 Суб'єкти господарювання та їх громадських об'єднань, організацій роботодавців та їх об'єднань
- 3 Наукові установи, навчальні заклади, науково-технічні та інженерно-технічні товариства (спілки)
- 4 Соціальні партнери (громадські організації споживачів, інші громадські об'єднання, професійні спілки)
- 5 Органи з оцінки відповідності та акредитації

Заінтересовані сторони
у складі технічних комітетів

- 5 заінтересованих сторін
- 3 заінтересовані сторони
- 1 заінтересована сторона

- 4 заінтересовані сторони
- 2 заінтересовані сторони

Переваги участі у технічних комітетах стандартизації

Безпосередня участь у розробленні необхідних для галузі національних стандартів

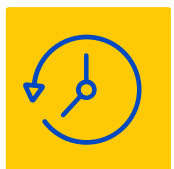
Отримання оперативної інформації щодо останніх інновацій та розробок на світових ринках

Доступ до текстів міжнародних та європейських стандартів

Участь у міжнародних та європейських технічних комітетах у відповідних напрямках

Право своєчасно ознайомлюватись з усіма новими стандартами та проєктами стандартів

Фінансування робіт із стандартизації

Джерелами фінансування є:

Кошти Державного бюджету України

Кошти, передбачені на виконання програм і проектів

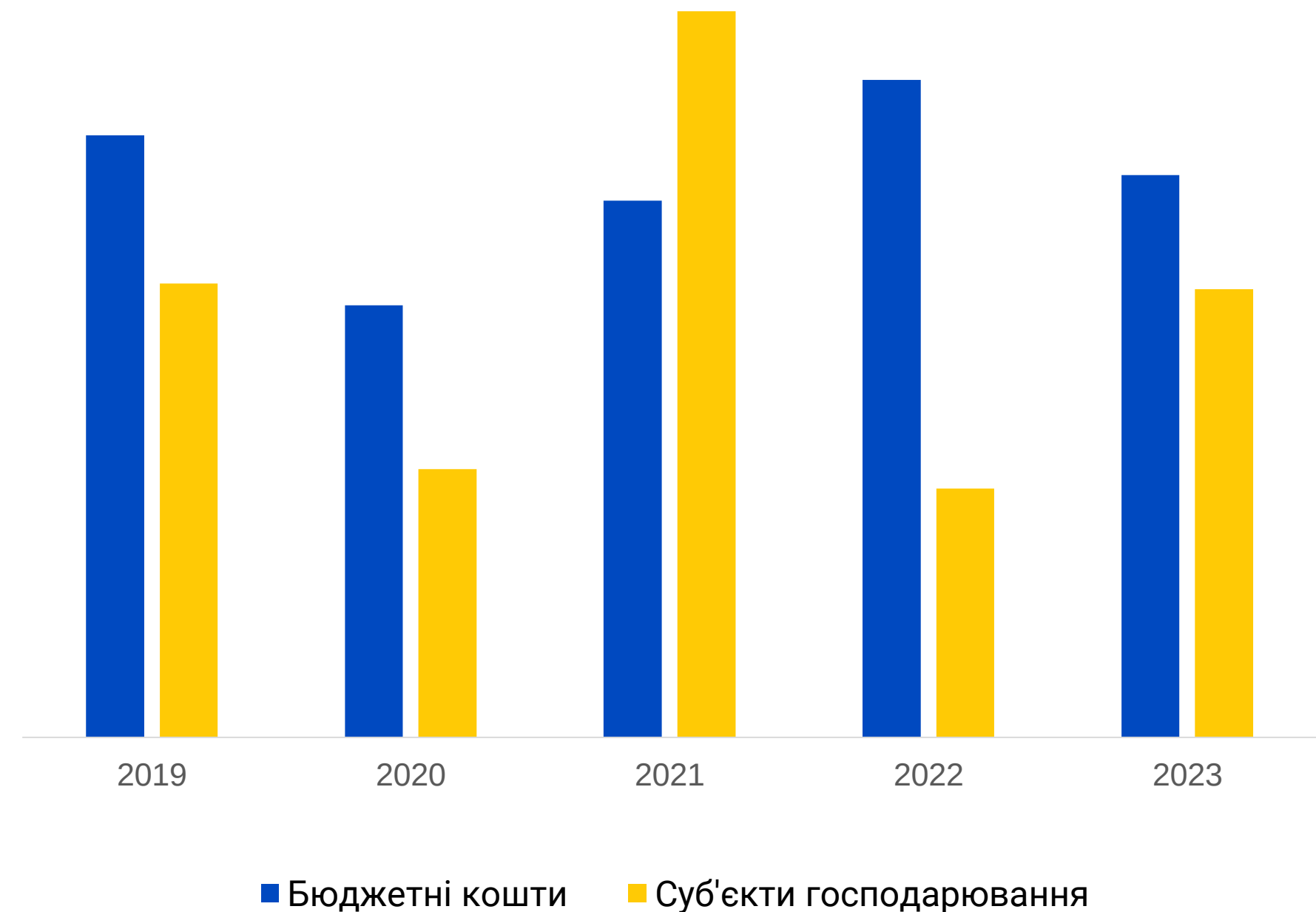

Власні та залучені кошти суб'єктів господарювання

Інші не заборонені законодавством джерела фінансування

Джерела фінансування

Корисні посилання зі стандартизації

[Міністерство економіки України](#)

[ДП «УкрНДНЦ»](#)

[Каталог національних стандартів та кодексів усталеної практики](#)

[Програма робіт з національної стандартизації](#)

[Каталог технічних комітетів](#)

[Накази про прийняття національних стандартів](#)

[Розроблення та скасування стандартів](#)

[Сторінка ДП «УкрНДНЦ» у Facebook](#)

Сайти державних підприємств стандартизації, метрології та сертифікації, зокрема

[ДП «Одесастандартметрологія»](#)

[Сторінка ДП «Одесастандартметрологія» у Facebook](#)

[Комунікативна платформа з технічного регулювання в Україні](#)

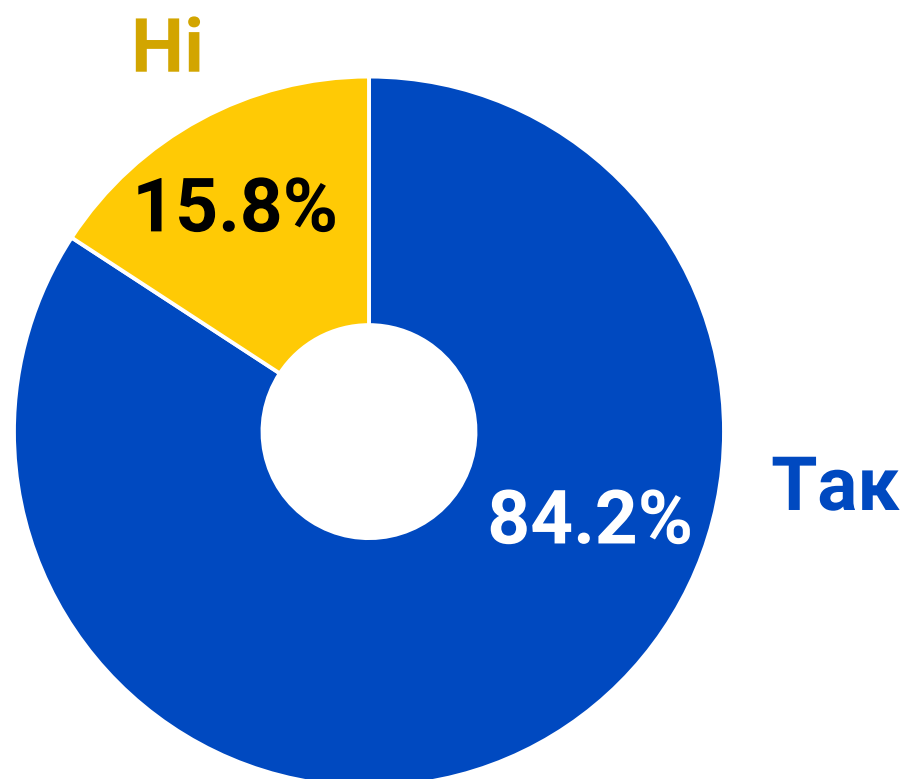
[Сторінка платформи у Facebook](#)

Результати дослідження рівня знання цільової аудиторії про угоду АСАА

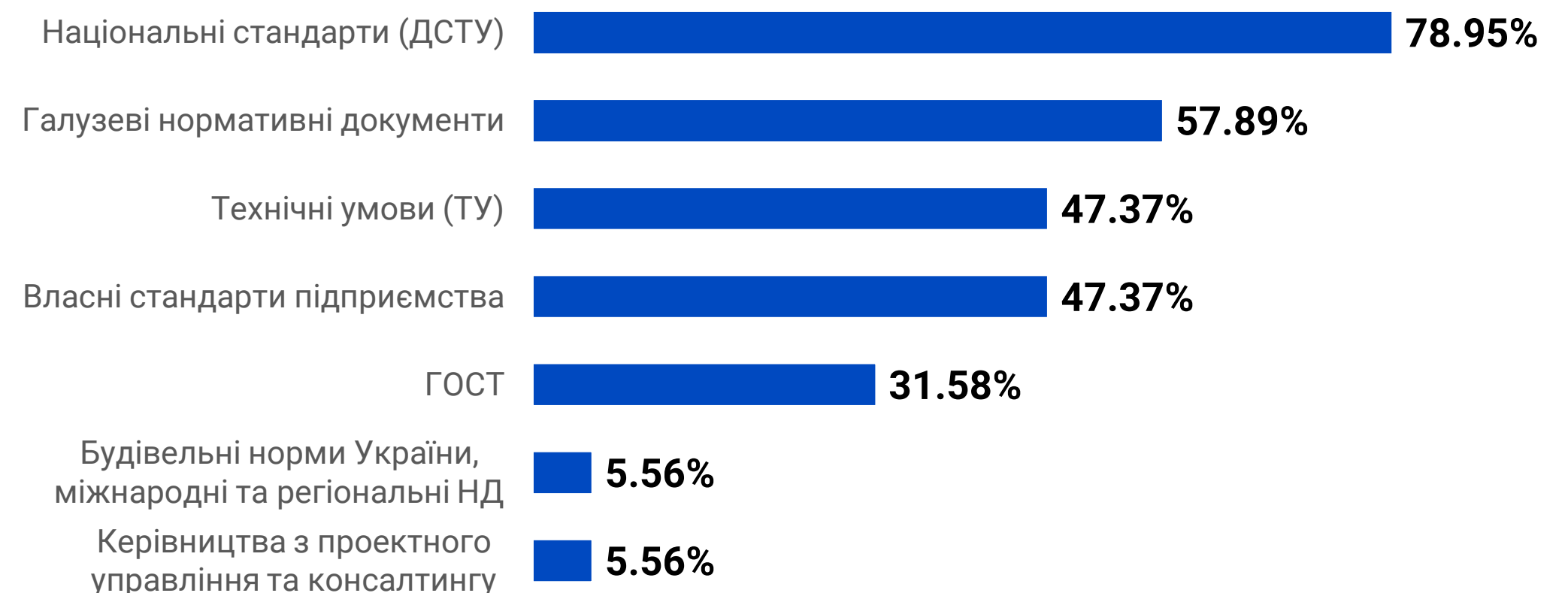
На питання про доступність необхідної інформації про технічні регламенти та стандарти **84,21%** опитаних відповіли ствердно, а **15,79%** зазначили, що не володіють такою інформацією.

На питання які нормативні документи використовує підприємство у своїй господарській діяльності дослідження виявило наступний розподіл: національні стандарти (ДСТУ) — **78,95%**; галузеві нормативні документи — **57,89%**; технічні умови (ТУ) — **47,37%**; власні стандарти підприємства — **47,37%**; ГОСТ — **31,58%**.

Чи доступна вам необхідна інформація про технічні регламенти та стандарти?

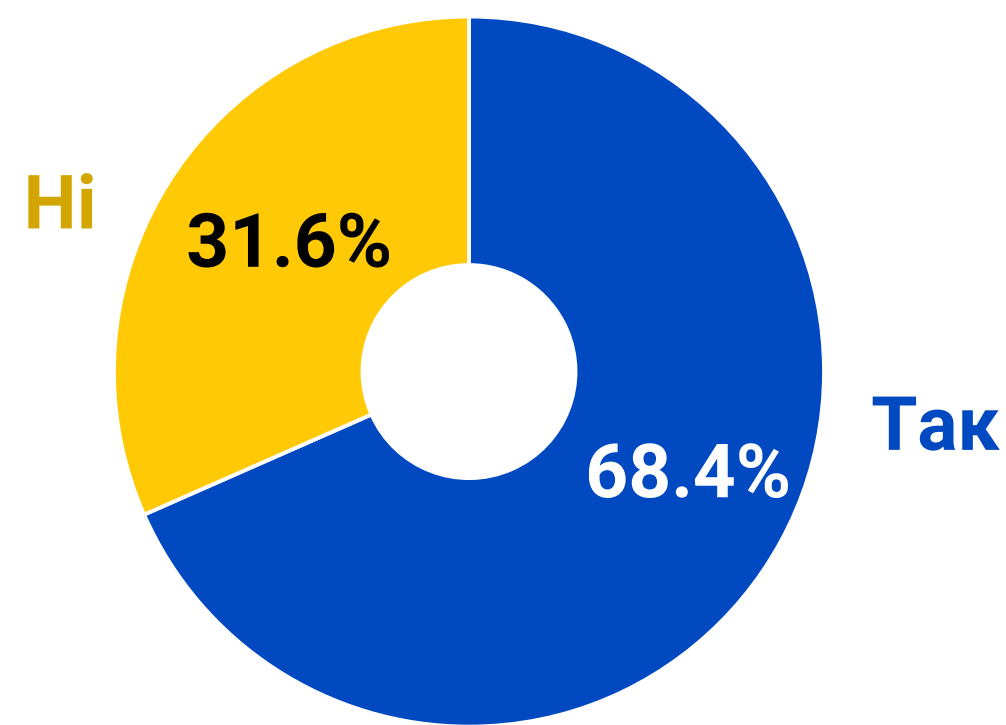
Які нормативні документи використовує підприємство у своїй господарській діяльності?

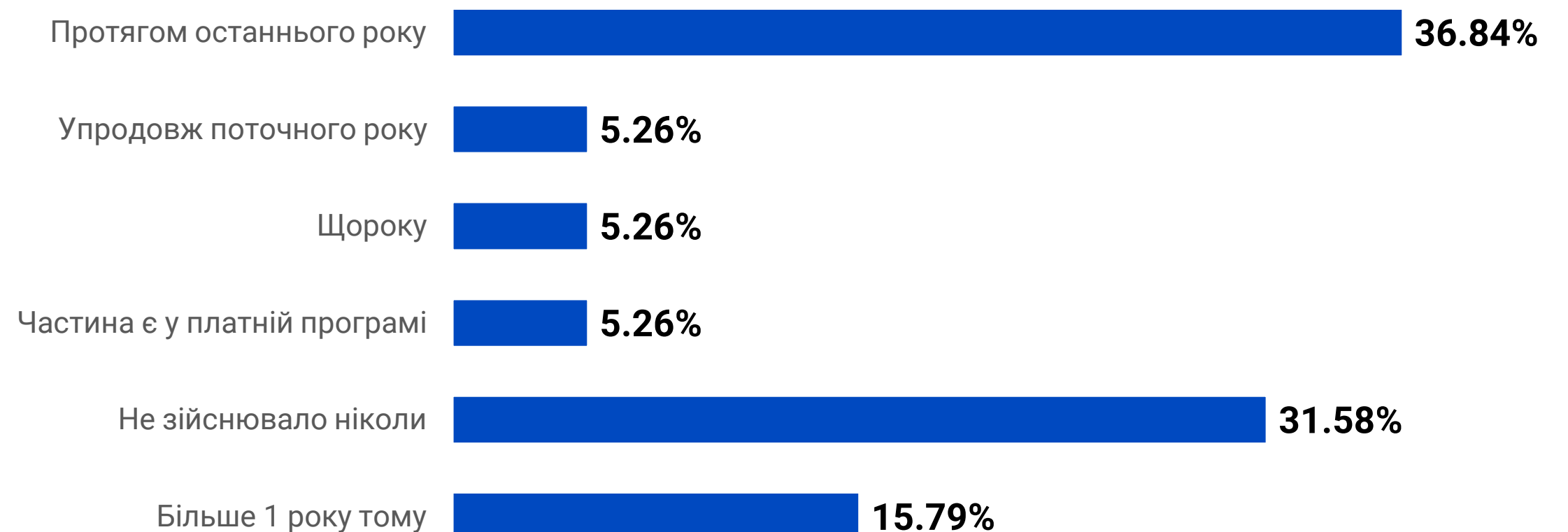
Результати дослідження рівня знання цільової аудиторії про угоду АСАА

Більшість опитаних (68,42%) зазначили, що їх підприємство веде власний фонд нормативних документів. При цьому 36,84% респондентів відзначають, що протягом останнього року підприємство здійснювало актуалізацію власного фонду нормативних документів, а 15,79% актуалізували фонд нормативних документів більше 1 року тому. Однак, 31,58% опитаних підприємств ніколи не здійснювали актуалізацію нормативних документів.

Чи веде підприємство власний фонд
нормативних документів?

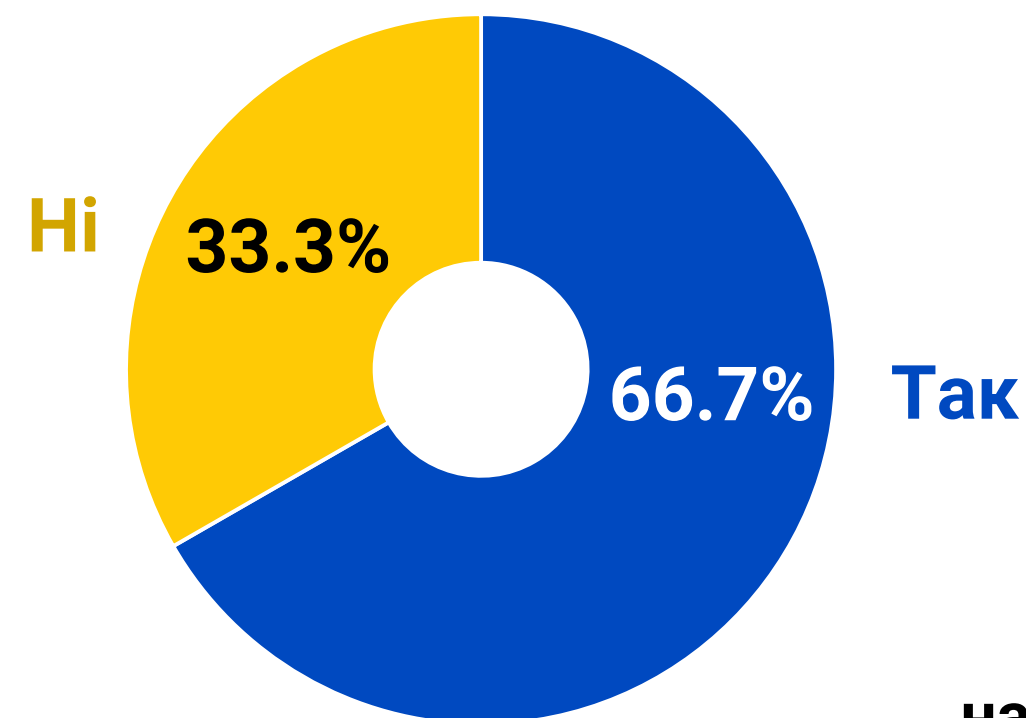
Коли останній раз підприємство здійснювало актуалізацію
власного фонду нормативних документів?

Результати дослідження рівня знання цільової аудиторії про угоду АСАА

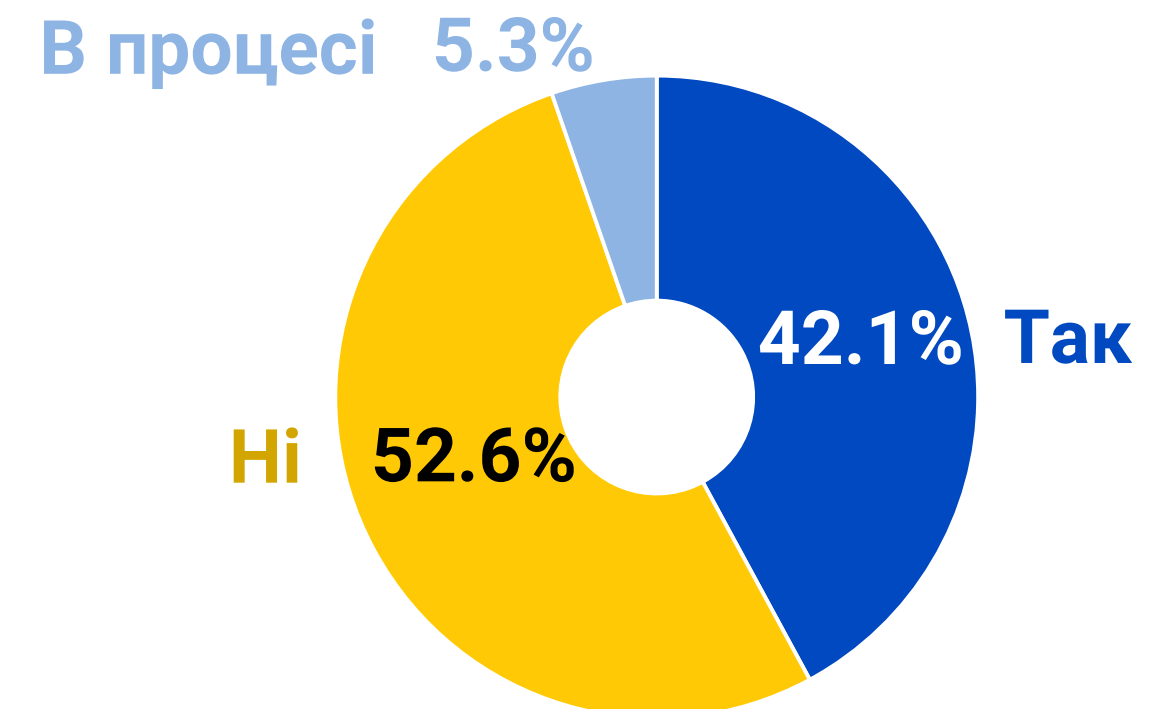
**Чи бере підприємство участь у роботі національних
технічних комітетів стандартизації?**

66,67% опитаних респондентів зазначають,
що їх підприємства беруть участь у роботі
національних технічних комітетів
стандартизації, **33,33%** — не беруть участі.

При цьому **42,11%** опитаних зазначають, що
їх підприємство розробляло проекти
національних стандартів (або брало участь у
розробленні) протягом останніх 5 років.
52,63% респондентів не долучалися до
процесу розробки проектів національних
стандартів.

**Чи розробляло підприємство проекти
національних стандартів (або брало участь у
розробленні) протягом останніх 5 років?**

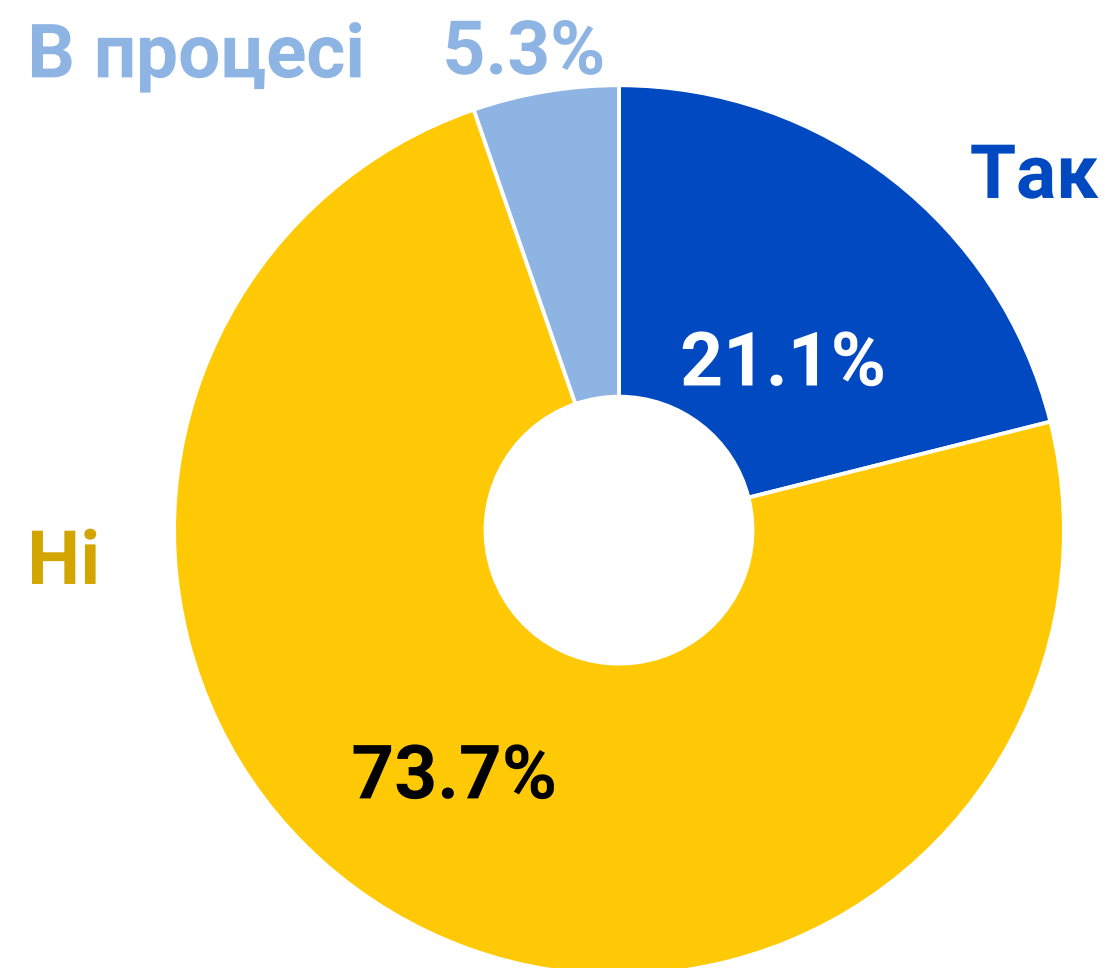

Результати дослідження рівня знання цільової аудиторії про угоду АСАА

73,68% опитаних підприємств не фінансувало розроблення проєктів національних стандартів протягом останніх 5 років.

Тоді як **21,05%** — виділяли фінансування на розроблення проєктів національних стандартів.

Чи фінансувало підприємство розроблення проєктів національних стандартів протягом останніх 5 років?

Дякую за увагу!